

Hem>Dina rättigheter>Brottsoffer>Rättigheter för brottsoffer per land

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till är dock redan färdig.

Swipe to change

engelska

Rättigheter för brottsoffer per land

Skottland

Rättigheter för brottsoffer i Skottland

Som brottsoffer har du vissa rättigheter.

Man är också berättigad till känslomässigt och praktiskt stöd genom hela brottmålsförandet, och man kan ha rätt till ersättning för den skada man lidit på grund av brottet.

I [de skotska bestämmelserna om brottsoffer \(Victims' Code for Scotland\)](#) anges vilka rättigheter man har, hur man använder sig av dem och vem man ska kontakta för att få hjälp och råd. De innehåller uppgifter om

rätten till en minimistandard hos verksamheterna - hur du behandlas av olika organisationer i brottmålsförandet,

rätten till information - hur du hålls informerad om ditt ärende och vilka frågor du kan få svar på,

rätten att medverka - att bli förstadd, förstå vad som händer och berätta för rätten hur du påverkats av ett brott,

rätten till fysiskt skydd och skydd för privatlivet - att känna sig trygg och skyddad mot hot,

rätten till stöd - oavsett om du anmäler brottet till polisen eller ej,

rätten till skadestånd och ersättning för kostnader - exempelvis resekostnader, förlorad inkomst och skadestånd om du blivit skadad.

Man har också rätt att klaga om man är missnöjd över hur en organisation har behandlat en.

På [den skotska regeringens webbplats om offentliga tjänster](#) finns mer information om vilka rättigheter du har som brottsoffer i de olika skedena i brottmålsförandet: [när du anmäler ett brott, under förundersökning och åtal, om ett ärende går till domstol och efter domen](#).

Du kan också läsa om [vilken hjälp och vilket stöd du kan få som brottsoffer](#).

Mer information

1 - Mina rättigheter som brottsoffer

2 - Brottanmälan och Mina rättigheter under förundersökningen

3 - Mina rättigheter efter rättegången

4 - Ersättning

5 - Min rätt till stöd och bistånd

Senaste uppdatering: 30/01/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

1 - Mina rättigheter som brottsoffer

Vilken information kan jag få från myndigheten när brottet har inträffat (t.ex. från polisen, åklagarmyndigheten) men innan jag anmäler brottet?

För att få information om ett brott kan du kontakta relevanta organisationer (polisen, åklagarmyndigheten, domstolsverket, kriminalvården och övervakningsnämnden i Skottland). Mer information finns i [1](#) i [avsnittet om brott, rättskipning och lagstiftning på den skotska regeringens webbplats](#).

Om du bestämmer dig för att anmäla ett brott till polisen kommer de att ge dig ett brottsofferkort (*victim care card*), som är en bekräftelse på din anmälan och innehåller ytterligare information.

I [de skotska bestämmelserna om brottsoffer \(Victims' Code for Scotland\)](#) beskrivs också ett antal rättigheter som du har beroende på i vilket skede av brottmålsförandet du befinner dig.

Jag bor inte i det EU-land där brottet ägde rum (EU-medborgare och icke EU-medborgare). Hur skyddas mina rättigheter?

Även om brottet inte begicks i Skottland kan du fortfarande ha rätt till skydd om du bor i Skottland genom bland annat följande:

Europeisk skyddsorder. Den europeiska skyddsordern innebär att ett beslut som fattats i ett annat EU-land (t.ex. om att en viss person inte får ta kontakt med dig) erkänns och verkställs även i Skottland. Omvänt kan ett beslut som fattats i Skottland överföras till det land där du bor.

Mer information om den europeiska skyddsordern finns på det skotska domstolsverkets (*Scottish Courts and Tribunals Service*) webbplats.

Enligt 2014 års lag om brottsoffer och vittnen (*Victims and Witnesses Act 2014*) kan du anmäla ett brott som begåtts i ett annat EU-land till den skotska polisen (*Police Scotland*), som är skyldig att se till att anmälan utan onödigt dröjsmål skickas vidare till lämplig i myndighet i det EU-land där brottet eller det påstådda brottet begicks.

Vilken information ska jag få om jag anmäler ett brott?

Om du anmäler ett brott får du ett brottsofferkort. Du har också rätt att begära information om ditt ärende från följande myndigheter:

Polisen - information om beslut att inte gå vidare med en förundersökning och om beslut att lägga ned en förundersökning samt en motivering av besluten.

Åklagarmyndigheten (*Crown Office and Procurator Fiscal Service*) - om ditt ärende inte leder till åtal har du rätt att få veta varför och att överklaga beslutet.

Domstolsverket - datum för eventuella domstolsförhandlingar, domstolens slutliga beslut i en rättegång eller eventuella överklaganden av domen och skälen för besluten.

Har jag rätt till kostnadsfri tolkning eller översättning (när jag kontaktar polis eller annan myndighet eller under utredningen och rättegången)?

Du har rätt att förstå och göra dig förstadd under brottmålsförandet. Om du har svårt att förstå eller tala engelska kan du begära tolkhjälp för att förstå de frågor som ställs till dig,

förstå den information du får,

svara och lämna upplysningar och i övrigt kommunicera på ett effektivt sätt.

Du kan också begära att handlingar översätts, om det finns en rättslig skyldighet att tillhandahålla dig dem eller om det är väsentligt för att du ska kunna delta i förundersökningen eller förhandlingarna.

Hur ska myndigheten se till att jag förstår och gör mig förstådd (om jag är ett barn eller har en funktionsnedsättning)?

Information kan på begäran fås i många olika format, och en lättläst version av bestämmelserna om brottsoffer kommer snart att bli tillgänglig.

Lämpliga vuxna personer (*appropriate adults*) kan hjälpa till med kontakterna mellan polis och brottsoffer över 16 år som har kommunikationssvårigheter på grund av en psykisk störning eller inlärningssvårigheter. Det gäller främst polisförhör, men kan också omfatta kriminaltekniska undersökningar och identifieringsförfaranden.

Stöd till brottsoffer

Vem ger stöd till brottsoffer?

Det finns en rad olika organisationer som ger stöd till brottsoffer beroende på vilken typ av brott det rör sig om.

Victim Support Scotland är den största välgörenhetsorganisationen som ger stöd och information till vittnen och brottsoffer i Skottland. Organisationen använder sig av bedömningsmetoder som utgår från den enskilda individens behov för att ge personanpassat stöd.

Community Safety Glasgow (TARA) ger stöd till offer för människohandel. Stödet ges i form krisboende i upp till 45 dagar, baserat på individuella behov, omvårdnadsplanering, hänvisning vidare och stöd för att få tillgång till juridisk rådgivning.

Migrant Help ger stöd till utsatta migranter genom rådgivning och vägledning för asylsökande, stöd till förvarstagna utländska medborgare och rådgivning till utländska fångar.

Andra organisationer är till exempel PETAL, Rape Crisis Scotland, Scottish Women's Aid och ChildLine.

Kontaktuppgifter till alla organisationer som ger stöd till brottsoffer finns i [de skotska bestämmelserna om brottsoffer](#).

Hänvisar polisen mig automatiskt till brottsofferstödet?

Polisen kommer att fråga dig om du vill bli hänvisad till brottsofferstödet och kommer bara att vidarebefordra dina uppgifter om du ger ditt medgivande.

Hur skyddas min personliga integritet?

När du anmäler ett brott vidtar polisen stödåtgärder för att skydda dig från upprepad viktimisering, hot och hämnd. Dessa stödåtgärder kan innebära att du blir förhörd endast när det anses nödvändigt,

att förhören begränsas till ett minimum,

att förhören äger rum i lokaler anpassade för ändamålet,

att domstolen under vissa omständigheter kan besluta om restriktioner för mediernas rapportering om det ärende du är inblandad i.

Måste jag anmäla ett brott innan jag kan kontakta brottsofferstödet?

Nej, du har rätt att utnyttja stödet till brottsoffer även om brottet inte polisanmälts.

Personligt skydd om jag är i fara

Vilka typer av skydd finns?

När du anmäler ett brott vidtar polisen stödåtgärder för att skydda dig från upprepad viktimisering, hot eller hämnd.

Dessa stödåtgärder kan innebära

att du blir förhörd endast när det anses nödvändigt,

att förhören begränsas till ett minimum,

att förhören äger rum i lokaler anpassade för ändamålet.

Domstolen kan under vissa omständigheter besluta om restriktioner för medierapporteringen om det ärende du är inblandad i. Domstolen kan också besluta om särskilda villkor för tillfällig frigivning av den åtalade i avvaktan på rättegång.

Du kan vända dig till polisen eller åklagarmyndigheten för att få mer information om skyddsåtgärderna.

Vem kan ge mig skydd?

Se ovan.

Kommer någon att bedöma om jag riskerar att skadas igen av gärningsmannen?

Se ovan.

Kommer någon att bedöma om jag riskerar att skadas genom det straffrättsliga systemet (under utredningen och rättegången)?

Se ovan.

Vilket skydd finns för mycket utsatta brottsoffer?

Se ovan.

Finns det särskilda rättigheter för minderåriga?

Vissa personer kan vara särskilt utsatta på grund av omständigheterna eller vilken typ av vittnesmål som de ombes avlägga under rättegången. Det finns olika alternativ för att hjälpa utsatta vittnen att vittna vid rättegången, till exempel möjlighet att vittna via tv-länk eller bakom en skärm för att slippa att se den åtalade. Dessa alternativ kallas "särskilda åtgärder" (*special measures*).

Du kan vända dig till åklagarmyndigheten eller domstolsverket för att få mer information om särskilda åtgärder. Berörda myndigheter ska också fråga dig om du har några farhågor inför att vittna och kan hjälpa dig med olika alternativ för ditt vittnesmål.

Alla barn (under 18 år) betraktas enligt lag som utsatta och har - jämte påstådda offer för våld i familjen, sexualbrott, människohandel och stalking - automatiskt rätt till vissa särskilda åtgärder. Vittnen med psykiska störningar, inlärningssvårigheter eller som känner rädsla eller vända inför tanken att vittna kan också betraktas som utsatta. Åklagarmyndigheten gör en bedömning för att fastställa om ett brottsoffer ska betraktas som utsatt.

Domstolsverket ser också till att brottsoffer får vänta på att vittna i rättegången i andra lokaler än försvarets vittnen.

En av mina familjemedlemmar har avlidit på grund av brottet - vilka rättigheter har jag?

Släktingar till brottsoffer kan också få tillgång till brottsofferstöd, bland annat från Victim Support Scotland.

Om en familjemedlem har avlidit till följd av brottet kan du ha samma rättigheter (t.ex. rätt till information om ett ärende) som om du själv hade varit brottsoffer. Om till exempel en släkting till dig har avlidit har du rätt till information från polisen.

Mer information finns i bestämmelserna om brottsoffer och i den verksamhetsstandard (*Standards of Service*) som tagits fram gemensamt av polisen, åklagarmyndigheten, domstolsverket, kriminalvården och övervakningsnämnden (se länken nedan).

En av mina familjemedlemmar har utsatts för ett brott - vilka rättigheter har jag?

Släktingar till brottsoffer kan också få tillgång till brottsofferstöd, bland annat från Victim Support Scotland.

Under vissa omständigheter (t.ex. om brottsoffret har avlidit) kan en familjemedlem ha samma rättigheter (t.ex. rätt till information om ett ärende) som om han eller hon själv hade varit brottsoffer.

Om till exempel en släkting till dig har avlidit har du rätt till information från polisen. Mer information finns i [bestämmelserna om brottsoffer](#) och i den [verksamhetsstandard](#) som tagits fram av det skotska domstolsverket.

Kan jag få tillgång till medlingstjänster? På vilka villkor? Är jag säker under medling?

Sacro är en skotsk organisation för hantering av brottslighet inom civilsamhället. Den arbetar för att skapa säkrare samhällen med god sammanhållning i hela Skottland och tillhandahåller medlingstjänster. Mer information finns på [Sacros webbplats](#).

Var hittar jag lagstiftning om mina rättigheter?

Den mest aktuella informationen om brottsoffers rättigheter finns i [de skotska bestämmelserna om brottsoffer](#).

Senaste uppdatering: 30/01/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

2 - Brottanmälan och Mina rättigheter under förundersökningen

Hur anmäler jag ett brott?

I akuta situationer ringer du 999. För att anmäla ett brott ringer du 101.

Om du är döv eller har hör- eller talsvårigheter kan du slå 18000 för att använda texttelefon.

Om du har anmält dig till [SMS-tjänsten för akuta situationer \(emergencySMS\)](#) och inte har någon annan möjlighet, kan du skicka ett SMS-meddelande till 999.

När ska jag ringa 999?

I akuta situationer ringer du 999

om det finns risk att någon blir skadad eller dör,
vid pågående brott,

om det finns en brottsmisstänkt i närheten.

I icke akuta situationer

Ring 101 för att kontakta polisen om situationen inte är akut.

Om du är döv eller har hör- eller talsvårigheter kan du slå 18001 101 för att använda texttelefon.

Exempel på brott som inte är akuta situationer är

om din bil har blivit stulen,

vid skador på din egendom,

om du misstänker att någon använder eller säljer narkotika,

om du vill anmäla en mindre allvarlig trafikolycka,

om du vill tipsa polisen om brott i ditt bostadsområde.

Anmäla ett brott via internet

I icke akuta situationer kan du anmäla följande brott via den skotska polisens (*Police Scotland*) webbplats:

[Hatbrott](#).

[Våld i familjen](#).

Du kan också använda [Crimestoppers webbformulär](#) om du vill anmäla ett brott anonymt.

Hur kan jag ta reda på vad som händer i ärendet?

Som brottsoffer har du rätt att begära information som rör ditt ärende. Om du inte har fått informationen kan du lämna en formell begäran till flera olika organ:

[Polisen](#) - information om beslut att inte gå vidare med en förundersökning och om beslut att lägga ned en förundersökning samt en motivering till besluten.

[Åklagarmyndigheten \(Crown Office and Prosecutor Fiscal Service\)](#) - om ditt ärende inte leder till åtal har du rätt att få veta varför och att överklaga beslutet.

[Domstolsverket \(Scottish Courts and Tribunals Service\)](#) - datum för eventuella domstolsförhandlingar, domstolens slutliga beslut i en rättegång eller eventuella överklaganden av domen och skälen för besluten.

Har jag rätt till rättshjälp (under utredningen eller rättegången)? På vilka villkor?

Brottsoffer är inte parter i brottmålsförfaranden i Skottland. Om du som brottsoffer behöver juridisk rådgivning och juridiskt stöd kan du kontakta en advokat.

Du kan ha rätt att få hjälp med kostnaderna för rådgivningen och kan få stöd via rättshjälpssystemet.

Den [skotska rättshjälpsnämnden \(Scottish Legal Aid Board\)](#) är det organ som ansvarar för rättshjälpssystemet i Skottland.

Kan jag få ersättning (för att delta i undersökningen/rättegången)? På vilka villkor?

Om du har kallats att vittna vid en rättegång kan du ha rätt att begära ersättning för vissa kostnader.

Att ha kallats betyder att ha fått ett officiellt brev, en kallelse, som anger att du ska komma till rättegången som vittne och avlägga vittnesmål.

Uppgifter om hur du begär ersättning och ett formulär för ersättningsbegäran finns på baksidan av kallelsen.

Läs igenom kallelsen noga och ta med den till rättegången. Fyll i formuläret på baksidan av kallelsen för att begära ersättning av den som kallade dig som vittne.

Kontantutbetalningar görs bara vid stora ekonomiska svårigheter eller i nödfall. Exceptionella kostnader som taxiresor, flyg och övernattningskostnader måste godkännas i förväg av åklagaren.

Vittnen som är anställda eller egenföretagare kan begära ersättning för förlorad inkomst. I domstolsbyggnaderna finns inga möjligheter till barntillsyn, så vittnen för åklagarsidan får begära ersättning för barnomsorg och barnpassning enligt fastställda taxor. Om du behöver arrangera omvårdnad under din bortavaro får du ersättning enligt en fastställd taxa.

Kan jag överklaga om ärendet läggs ner före rättegång?

Som brottsoffer i Skottland har du rätt att överklaga ett beslut av åklagarmyndigheten att inte väcka åtal i ett ärende som anmälts till den, om beslutet fattades den 1 juli 2015 eller senare. Om möjligt bör du begära överklagande inom en månad efter det datum då du informerades om beslutet att inte väcka åtal. I allmänhet får du besked om beslutet i överklagandet inom 20 arbetsdagar. Den skotska riksåklagaren (*Lord Advocate*) har offentliggjort vilka [regler som gäller för att överklaga ett beslut om att lägga ner ett ärende](#).

Kan jag behöva medverka i rättegången?

Om du behöver medverka i rättegången beror på om du blivit kallad som vittne. Om du inte blivit kallad som vittne i rättegången kan du fråga domstolsverket om

vilka brott en person blivit åtalad för - efter att den åtalade haft möjlighet att svara på åtalet (du får bara allmän information om åtalpunkterna),

vad som händer i domstolsförhandlingarna i ett ärende,

vilket beslut en domare, sheriffdomare eller fredsdomare fattat i ett ärende.

På [domstolsverkets webbplats](#) kan du läsa mer om hur du kan få information om ett ärende och om när rättegångarna inleds. Detta gäller

High Court of Judiciary,
Sheriff Courts,
Justice of the Peace courts.

Om du är ett vittne kommer domstolsverket att göra följande:

Hålla dig informerad om hur ärendet fortskrider minst en gång i timmen och informera dig om när du kan lämna domstolen.

Tillhandahålla skilda väntsalrar för vittnen för åklagarsidan respektive försvaret och tillgång till förfriskningar.

Om du har rätt att vittna via tv-länk kommer en person från domstolsverket att ta emot dig på rättegångsdagen och förklara förfarandet för att vittna vid rättegången.

Vilken är mina officiella roll i rättssystemet? Kan jag vara eller välja att vara något av följande: Offer, vittne, civilrättslig part eller privat åklagare?

Brottsoffer är inte parter i brottmålsförfaranden i Skottland. Åklagare kan begära att ett brottsoffer vittnar i en rättegång.

Vilka rättigheter och skyldigheter har jag i denna roll?

Information om dina rättigheter som brottsoffer finns i [bestämmelserna om brottsoffer \(Victims' Code for Scotland\)](#).

Om du kallas som vittne kommer du att få en kallelse. Kallelsen är ett officiellt brev som anger att du ska komma till rättegången som vittne och avlägga vittnesmål.

Det är viktigt att du inte ignorerar kallelsen. Berätta meddetsamma för den som kallade dig om det finns någon viktig anledning till att du inte kan närvara vid rättegången. Om du inte finner dig vid rätt tid och plats kan domstolen utfärda en arresteringsorder för dig.

Vissa vittnen tycker det är svårt att vittna. De kan vara särskilt utsatta på grund av omständigheterna eller typen av vittnesmål. Domstolen kan vidta extra åtgärder (särskilda åtgärder, *special measures*) för att hjälpa utsatta vittnen att vittna på bästa sätt, till exempel genom att låta dem vittna bakom en skärm så att de slipper se den åtalade. Om du har några farhågor inför att vittna bör du diskutera dem med den person som begärt att du ska vittna. Den personen kan då ansöka hos domstolen att särskilda åtgärder vidtas för din räkning.

Mer information om att vittna finns på [åklagarmyndighetens webbplats](#) och på sidorna om [att vittna i domstol](#) på den skotska regeringens webbplats ([mygov.scot](#)).

Kan jag göra ett uttalande under rättegången eller vittna? På vilka villkor?

Åklagare kan begära att ett brottsoffer vittnar i en rättegång. Skottlands allmänna lagar om bevisning gäller för de brottsoffer som kallas som vittnen.

För brottsoffer som ska vittna och som betraktas som utsatta eller har skyddsbehov kan särskilda åtgärder vidtas enligt avsnitten [271 till 271M i 1995 års lag om förfarande i brottmål \(Criminal Procedure \(Scotland\) Act 1995\)](#) för att ge dem stöd när de vittnar. Åtgärderna vidtas automatiskt för barn och för offer för vissa typer av brott såsom sexualbrott, människohandel och stalkning.

Brottsoffer kan också göra ett uttalande som brottsoffer enligt [avsnitt 14 i 2003 års lag om rättskipning i brottmål \(Criminal Justice \(Scotland\) Act 2003\)](#).

På den skotska regeringens webbplats ([mygov.scot](#)) finns [mer information om uttalande som brottsoffer](#).

Vilken information ska jag få under rättegången?

Du kan kontakta domstolsverket för att få reda på datum för eventuella domstolsförhandlingar, domstolens slutliga beslut i en rättegång eller eventuella överklaganden av domen och skälen till besluten. Om du närvarar vid en rättegång för att vittna kommer också domstolsverkets personal vid domstolen att hålla dig informerad om hur ärendet fortskrider minst en gång i timmen och informera dig om när du kan lämna domstolen.

Har jag rätt att få tillgång till handlingarna i rättegången?

Se ovan för uppgifter om vilken information du kan få tillgång till.

Senaste uppdatering: 30/01/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

3 - Mina rättigheter efter rättegången

Kan jag överklaga domen?

Bara den som dömts och åklagaren kan överklaga en dom.

Åklagaren kan bara överklaga en dom i vissa fall. Åklagaren kan

överklaga ett frikännande - domen "icke skyldig" eller "icke bevisat" (*not proven*) - men bara i mindre allvarliga fall utan juryprövning (*summary cases*) och bara i rättsfrågor,

överklaga påföljden - men bara om den betraktas som otillbörligt mild.

Mer information om överklagande finns på den skotska regeringens webbplats, <https://www.mygov.scot/after-the-verdict/the-appeals-process/>.

Vilka är mina rättigheter efter domen?

Vid en fällande dom kan domaren ta hänsyn till ditt uttalande som brottsoffer i beslutet om påföljd.

Om resultatet av rättegången (domen) inte var vad du förväntade dig, eller om du känner att du behöver stöd efter domen, finns det en mängd organisationer som kan hjälpa dig. *Victim Support Scotland* har en telefonjour som är öppen måndag till fredag mellan kl. 8.00 och 20.00. Det är en välgörenhetsorganisation som ger stöd till personer som blivit utsatta för alla typer av brott i Skottland. Du kan kontakta dem på tfn 0345 603 9213. Stödet är kostnadsfritt.

Det finns flera andra organisationer, även specialistverksamheter, som kan ge kostnadsfritt konfidentiellt känslomässigt stöd, praktisk hjälp och viktig information till brottsoffer, vittnen och andra som påverkats av brott. Mer information om dessa verksamheter finns [på den skotska regeringens webbplats](#).

Har jag rätt till stöd eller skydd efter rättegången? Hur länge?

Ja. Det finns flera stödorganisationer för brottsoffer som kan ge kostnadsfritt stöd före, under och efter rättegången. *Victim Support Scotland*, en skotsk välgörenhetsorganisation som verkar nationellt, erbjuder brottsoffer känslomässigt stöd och viktig information. Organisationens stöd är kostnadsfritt och konfidentiellt.

Vilken information får jag om gärningsmannen döms?

Om du har gjort ett uttalande som brottsoffer kan domaren ta hänsyn till det i beslutet om påföljd. Vid en fällande dom måste domaren bestämma vilket straff gärningsmannen ska få. Straffet kallas brottspåföljd (*sentence*). Domaren fattar beslutet efter att all bevisning lagts fram och tar hänsyn till eventuell bakgrundsinformation. Det kan till exempel handla om gärningsmannens ålder, eventuella medicinska problem och om han eller hon begått brott tidigare. Domaren kan välja bland en rad olika påföljder.

Mer information om beslut om påföljder finns [på webbplatsen för Skottlands råd om påföljdsbestämning \(Scottish Sentencing Council\)](#).

Du har rätt att begära information om domstolens slutliga beslut i en rättegång och domskälen. Informationen kan begäras från [det skotska domstolsverket \(Scottish Courts and Tribunals Service\)](#).

Vad får jag veta om gärningsmännen frigges (också vid förtida eller villkortig frigivning) eller rymmer?

I alla brottmål har brottsoffren rätt att få information om frigivningen av en gärningsman. De kan också ha rätt att bli informerade om man överväger villkorlig frigivning av en fånge och att lämna skriftliga synpunkter på frigivningen till övervakningsnämnden i Skottland (*Parole Board for Scotland*). Rätten till information regleras i [det lagstadgade programmet för information till brottsoffer \(Victims Notification Scheme\)](#).

Brottsoffer i mål där gärningsmannen dömts till en påföljd på **mindre än 18 månader** har bara rätt att bli informerade om gärningsmannen friges eller rymmer. Du behöver inte anmäla dig till programmet för att få informationen, utan bara kontakta [kriminalvården i Skottland \(Scottish Prison Service\)](#).

Kommer jag att bli delaktig i beslut om frigivning eller villkorlig frigivning? Kan jag göra ett uttalande eller överklaga?

Du kan ha möjlighet att lämna synpunkter till övervakningsnämnden om man överväger villkorlig frigivning av gärningsmannen. Brottsoffer som har anmält sig till den andra delen i det lagstadgade programmet för information till brottsoffer kan anmäla att de vill lämna skriftliga synpunkter till kriminalvården när gärningsmannen har rätt att ansöka om tillfällig frigivning och om att avtjäna återstoden av sitt straff i hemmet, och till övervakningsnämnden om man överväger villkorlig frigivning. Du kan få hjälp av Victim Support Scotland med att formulera dina synpunkter.

Senaste uppdatering: 30/01/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

4 - Ersättning

Vilket förfarande finns för att yrka skadestånd från gärningsmannen (t.ex. rättegång, civilrättsligt krav)?

Brottmålsdomstol

A. Beslut om ersättning (Compensation Order)

Enligt bestämmelserna i avsnitten 249 till 253 i 1995 års lag om förfarande i brottmål (*Criminal Procedure (Scotland) Act 1995*) har alla brottmålsdomstolar i Skottland befogenhet att besluta att gärningsmannen ska betala ersättning till brottsoffret för den skada eller förlust som brottsoffret har lidit till följd av brottet, utan att något separat civilrättsligt förfarande krävs.

Enligt 1995 års lag kan brottsoffret inte själv ansöka om ett beslut om ersättning hos domstolen, men åklagaren kan i lämpliga fall ta upp frågan i domstolen. Under alla omständigheter bör åklagaren förse domstolen med tillgänglig information om omfattningen och värdet av de skador eller förluster som brottsoffret lidit.

Enligt gällande lag har brottsoffret rätt att begära skadestånd av gärningsmannen i en tvistemålsdomstol eller (om brottsoffret lidit fysisk eller psykisk skada) att få ersättning från [myndigheten för brottskadeersättning \(Criminal Injuries Compensation Authority, CICA\)](#). Brottmålsdomstolarnas beslut om ersättning påverkar inte dessa rättigheter, men om brottsoffret får ersättning genom ett civilrättsligt förfarande eller av myndigheten för brottskadeersättning sänks beloppet i beslutet om ersättning i motsvarande mån.

I brottmålsförfaranden i de allvarigaste fallen (*solemn cases*) finns ingen begränsning av beloppets storlek i beslut om ersättning.

I de mindre allvarliga fallen (*summary cases*) gäller följande begränsningar:

I sheriffdomstolar motsvarar ersättningens maximibelopp för varje brott det högsta bötesbelopp som kan utdömas (*prescribed sum*), det vill säga **10 000 brittiska pund** (för brott som begåtts den 28 mars 2011 eller senare där det högsta bötesbeloppet överstiger detta belopp motsvarar maximibeloppet i beslut om ersättning dock det högsta bötesbeloppet för dessa brott).

I *Justice of the Peace Court* motsvarar det högsta ersättningsbeloppet för varje brott nivå 4 i tabellen över bötesbelopp (*Standard Scale*), det vill säga **2 500 brittiska pund**.

Beloppen i beslut om ersättning betalas ut till rättssekreteraren, som sedan redovisar dem för dem som ska motta ersättningen.

B. Ersättningskrav (compensation requirement) i beslut om samhällstjänst (Community Payback Order)

Om en åtalad döms för ett brott kan domstolen i vissa fall besluta om samhällstjänst (*Community Payback Order*). Enligt avsnitt 227H i 1995 års lag om förfarande i brottmål kan ett beslut om samhällstjänst utöver krav på övervakning av gärningsmannen även innehålla ett krav på att denne betalar ersättning (*compensation requirement*).

För ersättningskrav gäller samma beloppsgränser som för beslut om ersättning (se ovan).

Ersättningen kan betalas ut antingen som en klumpsumma eller som delbetalningar till rättssekreteraren, som sedan redovisar den för den som ska motta ersättningen. Ersättningen ska betalas ut i sin helhet senast 18 månader efter beslutet om samhällstjänst eller senast två månader innan övervakningsperioden löper ut, beroende på vilket som infaller först. Om gärningsmannen inte betalar ersättningen kan det betraktas som en överträdelse av beslutet om samhällstjänst.

C. Ersättningserbjudande (compensation offer) från åklagaren

Enligt avsnitt 302A i 1995 års lag om förfarande i brottmål kan åklagaren skicka ett erbjudande till en påstådd gärningsman om att betala ersättning (*compensation offer*) om det förefaller som att ett relevant brott har begåtts. Ersättningserbjudandet är en effektiv direkt åtgärd för brott som orsakat ekonomisk förlust, personlig förlust, oro och lidande.

Om ett ersättningserbjudande har godtagits eller bedöms ha godtagits (om den påstådda gärningsmannen inte formellt har förkastat det), kan inget åtal väckas och ingen fällande dom registreras.

Det högsta beloppet för ett ersättningserbjudande är 5 000 brittiska pund enligt 2008 års förordning om 1995 års lag om förfarande i brottmål (högsta belopp för ersättningserbjudanden) (*Criminal Procedure (Scotland) Act 1995 Compensation Order (Maximum Amount) Order 2008*).

Beloppen i ersättningserbjudanden betalas ut till rättssekreteraren, som sedan redovisar dem för dem som ska motta ersättningen.

Tvistemålsdomstol

Enligt gällande lag har brottsoffret rätt att begära skadestånd av gärningsmannen i en tvistemålsdomstol. Förfarandet skiljer sig åt beroende på olika rättegångsregler och beror också på om brottsoffret väcker talan i *Sheriff Court* eller *Court of Session*. De olika reglerna finns att läsa i [i avsnittet om regler och praxis på det skotska domstolsverkets \(Scottish Courts and Tribunals Service\) webbplats](#).

Utformningen av stämningsansökan och de olika domstolsförfarandena är mycket komplicerade och juridisk rådgivning rekommenderas.

Adhesionsförfarande - inte tillämpligt i Skottland:

Detta förfarande innebär att en domstol kan besluta om ersättning till ett brottsoffer genom att brottsoffret begär ersättning av gärningsmannen som en del av brottmålsförfarandet i stället för i ett separat tvistemål. Det bör noteras att detta förfarande är möjligt i vissa civilrättsliga system, dock inte i Skottland.

Domstolen förpliktade gärningsmannen att betala skadestånd eller ersättning till mig. Hur kan jag vara säker på att gärningsmannen betalar?

Verkställighet av ersättningar i brottmål:

Utbetalningar av beloppen i beslut om ersättningar,

ersättningskrav i beslut om samhällstjänst, och ersättningserbjudanden från åklagaren

görs till rättssekreteraren, som sedan redovisar beloppet för den som ska motta ersättningen.

Utbetalningen kan endast verkställas av domstolen, och den som ska motta ersättningen ska under inga omständigheter kontakta eller försöka kontakta gärningsmannen direkt eller motta betalning från honom eller henne personligen.

Om betalningen enligt ett beslut om ersättning eller ett ersättningserbjudande inte görs, kommer domstolen att vidta ytterligare åtgärder för att driva in betalningen med hjälp av exempelvis

beslut om avdrag från socialförsäkringsutbetalningar,

beslut om löneutmätning (*Earnings Arrestment Order*),

beslut om utmätning av kapitaltillgångar (*Arrestment of Fund Order*),

beslut om utmätning av fordon (*Seizure of Vehicle Order*).

Underlåtenhet att betala ett ersättningskrav i ett beslut om samhällstjänst kan utgöra en överträdelse av beslutet och medföra att gärningsmannen ställs inför rätta på nytt. I avsnitt 227ZC i 1995 års lag om förfarande i brottmål finns bestämmelser om överträdelser av beslut om samhällstjänst och vilka åtgärder domstolen kan vidta.

Verkställighet av ersättningar i tvistemål:

Om brottsoffrets talan i tvistemålsdomstolen är framgångsrik och domstolen beslutar att han eller hon har rätt till en viss ersättning, bör brottsoffret kontakta en byrå med *sheriff officers* (privatanställda domstolstjänstemän) som hjälper till med indrivningen av skulden. Mer information finns på [webbplatsen för Society of Messengers-at-Arms and Sheriff Officers](#).

Om gärningsmannen inte betalar, kan då staten betala ut ett förskott? På vilka villkor?

Ersättning från myndigheten för brottskadeersättning

Staten betalar inte ut förskott till brottsoffer i ärenden där en domstol har dömt en gärningsman att betala ersättning men denne inte har gjort det. Se även avsnitten ovan om **verkställighet av ersättningar**.

Har jag rätt att få ersättning från staten?

Myndigheten för brottskadeersättning ansvarar för ersättningskrav från oskyldiga offer för våldsbrott i England, Skottland eller Wales och som skadats fysiskt eller psykiskt på grund av brottet. I det statliga programmet för brottskadeersättning (*Criminal Injuries Compensation Scheme*) fastställs ersättningskriterier och ersättningsbelopp.

Programmet för brottskadeersättning är ett offentligt finansierat program för att ge ersättning till oskyldiga offer för våldsbrott som lidit allvarlig fysisk eller psykisk skada som en direkt följd av det våldsbrott de utsatts för. Programmets regler och ersättningsbelopp har beslutats av det brittiska parlamentet.

Programmet förvaltas av myndigheten för brottskadeersättning, som också beslutar om alla ersättningskrav. Programmet har en lista över skador som fastställer vilken ersättning som betalas för olika skador.

Det finns två typer av ersättningar - ersättning för personskada och ersättning för skada med dödlig utgång. Det finns även ytterligare ersättningar som kan betalas i vissa fall för exempelvis förlorad inkomst, till anhöriga eller för särskilda utgifter.

Ersättning kan betalas ut till de allvarligast skadade brottsoffren, till personer som utsatts för våldtäkt eller sexuella övergrepp, till offer för sexuella övergrepp mot barn och till personer som förlorat en anhörig. Programmet ger ingen ersättning för lindrigare skador.

Ersättning beviljas inte för alla krav. För att få ersättning måste den sökande omfattas av programmets regler. Det finns nationalitets- och bosättningskriterier som måste vara uppfyllda (se punkterna 10-16 i programmet). Ansökan måste göras så snart det är praktiskt möjligt och senast inom två år efter den händelse som gav upphov till skadan (i undantagsfall kan tidsfristen förlängas, se punkterna 87-89). Det finns även regler som kräver att den som ansöker måste ha anmält den händelse som gav upphov till skadan så snart det var praktiskt möjligt, och att han eller hon så långt det är praktiskt möjligt samarbetar för att angriparen ska ställas inför rätta (punkterna 22 och 23). Ersättningen kan nekas eller minskas under vissa andra omständigheter, till exempel om sökandens uppträdande gör det olämpligt att betala ersättning (punkt 25) och om den sökande har fällande domar som kvarstår i belastningsregistret vid tidpunkten för ansökan till myndigheten för brottskadeersättning (punkt 26 och bilaga D). Mer information om programmet finns på [den brittiska regeringens webbplats](#).

Har jag rätt till ersättning i förväg om jag väntar på beslut om min ansökan om ersättning?

2012 års program för brottskadeersättning är avsett att vara en sista utväg. Den ersättning som beviljas enligt programmet är inte tänkt att tillgodose akuta behov: i de flesta fall görs ingen utbetalning förrän en viss tid efter händelsen. Ingen utbetalning görs förrän myndigheten för brottskadeersättning har konstaterat att den sökande omfattas av programmet. Myndigheten kommer att vända sig till polisen för att få information om händelsen och den sökande för att försäkra sig om att ansökan uppfyller kriterierna för ersättning. Om myndigheten för brottskadeersättning har försäkrat sig om att sökanden har rätt till ersättning men inte kan fatta ett slutligt beslut, kan den överväga att göra en utbetalning. Så kan vara fallet om myndigheten behöver få mer information om de långsiktiga följderna av den sökandes skada.

Har jag rätt att få ersättning om gärningsmannen inte dömts?

Gärningsmannen behöver inte vara känd eller ha dömts för att ett offer för ett våldsbrott ska ha rätt till ersättning (punkt 9 i programmet för brottskadeersättning). Det krävs dock att den sökande har anmält händelsen till polisen så snart det är praktiskt möjligt och har samarbetat så långt det är praktiskt möjligt för att gärningsmannen ska ställas inför rätta (punkterna 22 och 23). En sökande har därmed inte rätt till ersättning om han eller hon inte har samarbetat fullt ut under brottsutredningen och ett eventuellt åtal.

Senaste uppdatering: 30/01/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

5 - Min rätt till stöd och bistånd

Vem ska jag kontakta för stöd och hjälp?

Du har rätt att utnyttja stödet till brottsoffer [även om brottet inte polisanmälts](#).

Oavsett om du väljer att anmäla ett brott eller inte - [eller om du inte bestämt dig ännu](#) - kan *Victim Support Scotland* ge dig känslomässigt och praktiskt stöd.

Om du [anmäler ett brott](#) kan polisen - med ditt medgivande - vidarebefordra uppgifterna till *Victim Support Scotland*.

Åklagarmyndighetens [informations- och rådgivningstjänst för brottsoffer \(Victim Information and Advice, VIA\)](#) kan också erbjuda dig hjälp om ditt ärende omfattar

våld i familjen,

barn som brottsoffer eller vittnen,
hatbrott,
sexualbrott,

eller om det är troligt att målet kommer att prövas av en jury.

Informations- och rådgivningstjänsten ger dig information om rättssystemet, håller dig informerad om hur ditt ärende fortskrider och förmedlar kontakt med organisationer som kan hjälpa dig.

Hotline för stöd till brottsoffer

Victim Support Scotland har en telefonjour som är öppen måndag till fredag mellan kl. 8.00 och 20.00. Det är en välgörenhetsorganisation som ger stöd till personer som blivit utsatta för alla typer av brott i Skottland. Du kan kontakta dem på tfn 0800 160 1985. Stödet är kostnadsfritt. Det finns flera andra organisationer, även specialistverksamheter, som kan ge kostnadsfritt konfidentiellt känslomässigt stöd, praktisk hjälp och viktig information till brottsoffer, vittnen och andra som påverkats av brott. Mer information om dessa verksamheter finns [den skotska regeringens webbplats](#).

Är stöd till brottsoffer gratis?

Victim Support Scotland ger kostnadsfritt och konfidentiellt stöd till brottsoffer, vittnen och andra som påverkats av brott.

Vilka typer av stöd kan jag få från statliga myndigheter eller staten?

Stöd i domstolen

Om du har kallats som vittne vid rättegången kan du få stöd av utbildad personal hos Victim Support Scotland och av frivilliga på alla orter där *High Court* och *Sheriff Court* har verksamhet. De kan

ge dig praktisk hjälp och information om vad som händer i domstolen,

ordna så att du kan besöka domstolen innan rättegången börjar, så att du vet vad du kan vänta dig.

Vissa vittnen har möjlighet att få ytterligare stöd på grund av omständigheterna eller typen av brott. Mer information om att vittna i domstol och om särskilda åtgärder (*special measures*) för utsatta vittnen hittar du på [den skotska regeringens webbplats](#). Om du är brottsoffer men inte har kallats som vittne kanske du inte får information om rättegången. Du kan dock be domstolen om information om vad som händer i målet.

Vilka typer av stöd kan jag få från icke-statliga organisationer?

Du kan erbjudas olika typer av stöd beroende på organisation. Victim Support Scotland ger lokalt stöd till brottsoffer. Stödet ges inom alla lokala områden i Skottland, och vittnesstödet finns vid alla brottmålsdomstolar i Skottland.

Det finns en rad andra välgörenhetsorganisationer som kan ge stöd beroende på vilken typ av brott det är fråga om, till exempel *Rape Crisis Scotland* och *Trafficking Awareness Raising Alliance (TARA)*, som ger stöd till kvinnor som fallit offer för människohandel, och *Migrant Help*, som också hjälper offer för människohandel. Även *Children 1st*, *Scottish Women's Aid* och *PETAL* är välgörenhetsorganisationer som erbjuder stöd till brottsoffer. Mer information om dessa verksamheter finns på [den skotska regeringens webbplats](#).

Senaste uppdatering: 30/01/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.